

Yttrande över granskning av budgetprocess, effektiviseringar och långsiktig ekonomisk planering

Sammanfattning

Kommunrevisionen har granskat kommunens budgetprocess, effektiviseringar och den långsiktiga ekonomiska planeringen. I granskningen har det framkommit att det finns en tydlig struktur avseende budgetprocessen men där revisionen anser att kommunstyrelsen kan stärka arbetet med den långsiktiga ekonomiska planeringen, styrningen av effektiviseringar samt uppföljning.

Kommunrevisionen rekommenderar kommunstyrelsen att upprätta en kommunövergripande plan för det långsiktiga behovet av effektiviseringar, att tillsammans med nämnderna identifiera verksamheter där effektiviseringar har störst ekonomisk påverkan till minsta kvalitativa konsekvens samt tydliggöra konsekvenser för nämnderna till följd av årliga effektiviseringar. Revisionen vill även stärka uppföljningen av effektiviseringar och säkerställa att det finns relevanta nyckeltal för att följa kostnadsutvecklingen.

Kommunkontoret delar delvis kommunrevisionens bedömning där den förändrade budgetprocessen i samband med ekonomi- och verksamhetsplan (EVP) 2021-2023 i viss mån förstärker nämndernas möjlighet till konsekvensbeskrivning. Kommunkontoret anser också att det nya effektiviseringspolitiska rådet med utomstående experter kan bistå med information om hur arbetet med att åstadkomma en effektivare organisation fortlöper samt komma med förslag till förbättringar. Vid 2020-års månadsuppföljningar föreslås även att nämnderna särskilt redovisar pågående effektiviseringsarbete.

Beslutsunderlag

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 13 januari 2020, reviderad Kommunrevisionens missiv till granskningsrapport, 20 november 2019

2020-01-13

Diarienummer

KS 2019/0859

Kommunrevisionens granskningsrapport – Granskning av budgetprocessen, effektiviseringar och långsiktig ekonomisk planering, november 2019

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts som relevant i ärendet.

Ärendet

Granskningsrapporten

Kommunrevisionen har granskat kommunens budgetprocess, effektiviseringar och den långsiktiga ekonomiska planeringen. Enligt granskningen finns det en tydlig struktur avseende budgetprocessen. Revisionen anser vidare att kommunstyrelsens arbete med långsiktig ekonomisk planering, styrning av effektiviseringar samt uppföljning kan stärkas.

Utifrån granskningsresultaten rekommenderar kommunrevisionen kommunstyrelsen att:

- Upprätta en kommunövergripande plan för det långsiktiga behovet av effektiviseringar eller anpassningar till budgeten.
- Tillsammans med nämnderna genomlys de verksamhetsmässiga förutsättningarna i syfte att identifiera verksamheter där effektiviseringar har största ekonomiska påverkan till minsta kvalitativa konsekvens.
- Kräva att nämnderna som en del av budgetprocessen tydliggör vilka kvalitativa konsekvenser som effektiviseringsarbetet kan innebära, samt följa upp dessa.
- Stärka den kontinuerliga kontrollen av den ekonomiska utvecklingen inom kommunens samtliga verksamhetsområden i syfte att säkerställa att effektiviseringsarbetet fortlöper enligt plan.
- Säkerställa att det finns relevanta nyckeltal för att följa kostnadsutvecklingen.

Kommunrevisionen önskar svar om kommunstyrelsen håller med om rekommendationerna ovan, vilka åtgärder som kommer att vidtas och när åtgärderna kommer att vidtas.

Kommunkontorets svar

Kommunkontoret lämnar svar på ovanstående punkter enligt uppdelningen, behov av en långsiktig övergripande plan, hantering av effektiviseringar i samband med budgetprocessen samt behov av uppföljning.

2020-01-13

Diarienummer

KS 2019/0859

1. Kommunrevisionen rekommenderar kommunstyrelsen att
 - Upprätta en kommunövergripande plan för det långsiktiga behovet av effektiviseringar eller anpassningar till budgeten.

Kommunens ekonomi- och verksamhetsplan (EVP) inkluderar i dagsläget kommande budgetår plus två planår, d.v.s. den har totalt tre års framförsikt och uppdateras årligen. I EVP tas framför allt hänsyn till senast kända skatteprognos och aktuell befolkningsprognos som påverkar resursfördelade verksamheter. Den skatteprognos som Sveriges kommuner och regioner (SKR) redovisar tar hänsyn till de närmsta 7 åren och uppdateras 5 gånger årligen medan befolkningsprognosen som tas fram tillsammans med SWECO under mars månad varje år sträcker sig över 12 år. Lunds kommun har också i sin kommunikation om den framtida ekonomiska utvecklingen flitigt använt sig av rapporten, "långsiktig ekonomisk analys Lunds kommun 2013-2028", som presenterades av PWC under 2015.

Kommunkontoret håller med om revisionens rekommendation om vikten att ha en tydlig långsiktig analys avseende kommunens ekonomi och behov av årliga effektiviseringar. Detta är ett viktigt dokument för att sprida information om det ekonomiska läget på ett samlat och enhetligt sätt till samtliga berörda i organisationen.

Från och med 2020 har kommunen infört ett effektiviseringspolitiskt råd med utomstående experter med syfte att värdera hur arbetet med att åstadkomma en effektivare organisation fortlöper. Rådet förväntas få en inblick i budgetprocessen under året och kan därefter komma med förslag till förändringar gällande arbetet med kommunens långsiktiga ekonomiska analys.

2. Kommunrevisionen rekommenderar kommunstyrelsen att
 - Tillsammans med nämnderna genomlys de verksamhetsmässiga förutsättningarna i syfte att identifiera verksamheter där effektiviseringar har största ekonomiska påverkan till minsta kvalitativa konsekvens.
 - Kräva att nämnderna som en del av budgetprocessen tydliggör vilka kvalitativa konsekvenser som effektiviseringsarbetet kan innebära, samt följa upp dessa.

Ovanstående punkter kommer i större omfattning tas hänsyn till i den förändrade budgetprocess som kommunen har initierat inför EVP 2021-2023. De strategidialoger som genomförts med samtliga förvaltningar har resulterat i en nulägeskarta per nämnd innehållandes; nämndernas uppdrag och mål, behov, trender, resultat samt sammanfattande analys och slutsatser om vad som krävs för att hantera utmaningar under kommande EVP-period

2020-01-13

Diarienummer

KS 2019/0859

2021-2023. Dessa nulägeskartor har sammanställts till en gemensam nulägeskarta för Lunds kommun utifrån gemensamma och överenskomna prioriteringar i kommunens ledningsgrupp. Nulägeskartan har vidare presenterats för de förtroendevalda under det strategiska seminariet som var en heldag 15 januari 2020. En gemensam bild över kommunens nuläge och utmaningar medför en större förståelse om vad som är av vikt för kommunen som helhet, där samtliga förvaltningar har varit delaktiga i framtagandet. Detta arbetssätt kommer att tydliggöra de olika verksamheternas möjlighet till effektiviseringar utan att påverka kvaliteten negativt.

I den förändrade budgetprocessen i EVP 2021-2023 kommer kommunstyrelsens arbetsutskott bland annat utifrån information vid det gångna strategiska seminariet, uppdaterad skatteprognos och befolkningsprognos samt egna prioriteringar att presentera sitt förslag till budget i början av april 2020. Hela budgetförslaget om texter och belopp kommer att gå ut på remiss till samtliga nämnder som där får möjlighet att inkomma med synpunkter och konsekvensbeskrivningar på förslaget. Den förändrade budgethanteringen kommer att utvärderas under den senare delen av 2020 för eventuella förbättringar inför EVP 2022-2024.

3. Kommunrevisionen rekommenderar kommunstyrelsen att
 - Stärka den kontinuerliga kontrollen av den ekonomiska utvecklingen inom kommunens samtliga verksamhetsområden i syfte att säkerställa att effektiviseringsarbetet fortlöper enligt plan.
 - Säkerställa att det finns relevanta nyckeltal för att följa kostnadsutvecklingen.

Kommunkontoret anser att det sker en kontinuerlig ekonomisk uppföljning av samtliga nämnder i samband med månadsuppföljningar och tertialbokslut, vilket återkommande presenteras för kommunstyrelsen. I samband med delårsboksluten per april och augusti sker även en uppföljning av nämndernas och kommunfullmäktiges mål som då kan indikera på förändringar i både ekonomiska termer som kvalitet. Kommunkontoret anser att det i månadsuppföljningarna för 2020 kan införas en ny obligatorisk del där nämnderna ska kommentera hur arbetet med sina respektive effektiviseringar fortgår.

Från och med år 2020 införs delårsbokslut per april i stället för som tidigare per mars, vilket kan resultera i att fler mål kan följas upp per april till följd av att mer information finns att tillgå. Detta kan därmed ge en tidigare indikation på avvikelser och mer tid till att åtgärda avvikelserna under pågående budgetår. 2020 blir ett tufft

2020-01-13

Diarienummer

KS 2019/0859

ekonomiskt år där ekonomisk uppföljning blir en stående punkt både i kommunens ledningsgrupp som i EKO-rådet (kommunens ekonomichefsgrupp).

Från och med 2020 har kommunen även infört ett effektiviseringspolitiskt råd för att än mer fokusera på att beslutade effektiviseringar kan genomföras på ett kontrollerat sätt och åstadkomma en effektivare organisation.

Det finns en mängd nyckeltal i Kolada (nyckeltal för kommuner och regioner) som Lunds kommun använder sig utav, både övergripande i kommunen som ute i de kommunala verksamheterna. Nyckeltalen är både ekonomiska och kvalitativa. Här kan man följa sin egen utveckling över tid samt jämföra sig med andra kommuner/grupp av kommuner. Inför varje år tar kommunkontoret fram en sammanställning som visar olika kostnadsposter per brukare för flera verksamheter. Varje år redovisas även hur Lunds kommun ligger till i en så kallad nettokostnadsavvikelse som jämför nettokostnaden med den statistiskt förväntade. Det går där att avläsa om Lund kostar mer eller mindre jämfört med vad som är statistiskt förväntat. Nackdelen med Kolada är att nyckeltalen uppdateras en gång per år med eftersläpning.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser.

Kommunkontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

- att till kommunrevision avge kommunkontorets tjänsteskrivelse 2020-01-13 som yttrande över genomförd granskning av kommunens budgetprocess, effektiviseringar och långsiktig ekonomisk planering,
- att för kännedom anmäla ärendet till kommunfullmäktige.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Carin Hillåker
Biträdande kommundirektör

Beslut expedieras till:
Kommunrevisionen
Kommunkontoret, ekonomiavdelningen
Anmälan kommunfullmäktige